

وزارة تعليمات عالی
معینیت علمی

لايحه ی امتحانات مؤسسات تعليمات عالی

لایحه ی امتحانات مؤسسات تحصیلات عالی

ماده ی اول:

امتحان طبق این لایحه روشی است که به وسیله ی آن درجه ی کسب دانش یا مهارت عملی محصلان در یک دوره ی معین تحصیلی ارزیابی می شود.

ماده ی دوم:

امتحانات مختلف طبق این لایحه در جریان و ختم سمستر گرفته می شود.

ماده ی سوم:

مقام های منظور کننده ی تقویم امتحانات مندرج این لایحه عبارت اند از:

۱. امتحانات صنفی: به اساس اعلان امتحان توسط استاد مضمون،
۲. امتحانات وسط سمستر: به اساس تأیید شورای علمی پوهنخی،
۳. امتحانات نهایی: به اساس فیصله ی شورای علمی مؤسسه ی تحصیلی عالی و موافقه ی وزارت تحصیلات عالی.

ماده ی چهارم:

بررسی از جریان امتحانات توسط کمیته های آتی صورت می گیرد:

۱. امتحانات وسط سمستر و نهایی به سطح پوهنخی از جانب کمیته ی امتحانات به انتخاب شورای علمی پوهنخی،
۲. امتحانات سمستر به سطح مؤسسه ی تحصیلی از جانب کمیته ی مرکزی امتحانات به انتخاب شورای علمی مؤسسه ی تحصیلی.

ماده ی پنجم:

وظایف کمیته های امتحانات:

۱. بررسی از نظم امتحانات،
۲. همکاری در قسمت برگزاری به موقع امتحانات،
۳. کمیته ی امتحانات پوهنخی وظیفه دارد تا یک هفته پیش از آغاز امتحانات نهایی نصاب حاضری پوهنخی های مربوط را ملاحظه و محرومان و غایبان را تثبیت نماید و نتیجه را به منظور تأیید از طرف کمیته ی مرکزی امتحانات به معاونیت امور محصلان ارسال نماید،
۴. بررسی، ارزیابی و تطبیق موادی که از جانب مراجع ذیصلاح به آنها سپرده می شود،

۵. ملاحظه ی مطابقت سوال های هر مضمون با شرایط پیش بینی شده در این لایحه،
۶. ارزیابی و رفع شکایات در رابطه به برگزاری امتحانات،
۷. ارائه ی گزارش به مراجع مربوط و شورا های علمی پوهنخی و مؤسسه ی تحصیلات عالی،
۸. کمیته امتحانات مؤسسه تحصیلی از جریان امتحانات نظارت نموده و در مورد شکایات و کمبودیها گزارش می دهد.

ماده ی ششم:

انواع امتحانات در مؤسسه ی تحصیلات عالی عبارت است از:

۱. امتحان های صنفی و وسط سمستر،
۲. ارزیابی کار های خانگی،
۳. ارزیابی نتیجه ی کار های لابراتواری، تطبیقات، سیمینار ها، پروژه های صنفی و کار های علمی و عملی،
۴. ارزیابی سیمینار ها و کنفرانسهای صنفی،
۵. ارزیابی پروژه های صنفی و سایر فعالیت های علمی و عملی،
۶. امتحانات نهایی،
۷. ارزیابی پایان نامه ها و تیزسها.

ماده ی هفتم:

چگونگی گرفتن امتحانات صنفی حسب آتی است:

۱. امتحانات صنفی مندرج این لایحه عبارت از امتحان یا امتحاناتی است که از آغاز دروس تا شروع امتحانات نهایی از محصلان گرفته می شود،
۲. امتحانات صنفی در ساعت درسی هر مضمون گرفته می شود و مانع جریان عادی دروس سایر مضامین نمی گردد.

ماده ی هشتم:

چگونگی گرفتن امتحانات وسط سمستر حسب زیر است:

۱. از هر مضمون در وسط سمستر یک امتحان به نام وسط سمستر گرفته می شود،

۲. هر گاه محصلان در امتحان وسط سمستر غایب باشند ، چانس دوم برای شان داده می شود. اما نمره ی آن از (۷۰) فیصد نمره ی اصل امتحان وسط سمستر محاسبه می گردد،
۳. مدت امتحان وسط سمستر تابع تعداد مضامین همان سمستر است و حد اکثر از پانزده روز تجاوز نمی نماید،
۴. امتحانات چانس دوم وسط سمستر یک هفته بعد از ختم امتحان چانس اول وسط سمستر گرفته می شود و حد اکثر در طی یک هفته خاتمه می یابد،
۵. امتحانات وسط سمستر مانع جریان عادی دروس شده نمی تواند.

ماده ی نهم:

سایر امتحانات:

پوهنخی ها طبق شرایط خاص خویش می توانند یک یا چندین امتحان دیگر مندرج ماده ی ششم این لایحه را در جریان سمستر حتمی قرار بدهند. چگونگی اخذ چنین امتحانات در آغاز سمستر از جانب شورای علمی پوهنخی تصریح می گردد.

ماده ی دهم:

طرز برگزاری امتحانات نهایی قرار ذیل است:

۱. امتحان نهایی عبارت از امتحانی است که در ختم هر سمستر طبق تقویم آن از محصلان همان دوره گرفته می شود،
۲. مدت امتحان نهایی حد اکثر در یک سمستر سه هفته می باشد،
۳. دروس تا شروع امتحان نهایی در هر سمستر به طور عادی و بدون وقفه ادامه می یابد.

ماده ی یازدهم:

طرز گرفتن امتحان نهایی قرار ذیل است:

۱. امتحان می تواند نظر به ایجابات مضمون، تحریری و تقریری، و یا هر دو باشد که از طرف شورای علمی پوهنخی تعیین می گردد،
۲. در صورتیکه شورای علمی پوهنخی برای یک مضمون معین امتحان تقریری را تصویب نماید، این امتحان توسط هیأت ممتحن که از جانب شورای علمی پوهنخی تعیین می گردد به شمول استاد مضمون اخذ می شود،

۳. در امتحان تحریری طبق ایجابات مضمون از انواع مختلف سؤالا (صحیح و غلط چند جوابه، پر نمودن خالیگاه، تعریف، تشریح و یا محاسبه) کار گرفته می شود.

ماده ی دوازدهم:

شرایط شمول در امتحان نهایی (چانس اول) عبارتند از:

۱. محصلانی در امتحان نهایی شامل شده میتوانند که حداقل (۷۵) فیصد ساعت درسی مضامین را حاضر باشند،
۲. هر گاه محصل در اثر وقوع کدام حادثه ی ناگوار یا غیر مترقبه متحمل آسیب های شدید جسمی گردد که باعث غیابت مسلسل شده و نتواند نصاب حاضری مندرج بند (۱) این ماده را تکمیل کند و این حالت برای پوهنخی به اساس اسناد و شواهد عینی معلوم باشد و مورد تأیید آن قرار گیرد، در این صورت مدت چنین غیابت به اساس تصویب شورای علمی پوهنخی به تأجیل یکساله ی محصل محاسبه می شود،
۳. در صورتیکه محصل انات متاهل بنابر وضع حمل نتواند نصاب حاضری مندرج بند (۱) این ماده را تکمیل نماید و بارداری و وضع حمل نامبرده برای پوهنخی مستند و مشهود باشد و مورد تأیید آن قرار گیرد، در این صورت چنین مدت غیابت به اساس تصویب شورای علمی پوهنخی به تأجیل یک ساله ی موصوفه محاسبه می شود،
۴. محصلانیکه از تأجیل مندرج بند (۲) و (۳) این ماده مستفید می گردند، مستحق تأجیل بعدی نمی باشند،
۵. تکمیل شرایطی که مؤسسه ی تحصیلی مطابق به طرز العمل داخلی خود وضع می نماید.

ماده ی سیزدهم:

امتحان نهایی دارای خصوصیات ذیل است:

۱. وقت معین برای هر مضمون،
۲. هیأت امتحان (ممتحن و ممیز) ،
۳. تثبیت انواع سؤالا،
۴. فقره های ۱، ۲، ۳ این ماده به وسیله ی شورای علمی پوهنخی تعیین می شود،

۵. امتحان تقریری در حضور هیأت امتحان گرفته می شود و نتیجه ی آن به اداره ی پوهنخی سپرده می شود،
۶. نتیجه ی امتحان نهایی هر مضمون حداکثر در طی سه روز پس از سپری شدن امتحان تکمیل و به اداره سپرده می شود،
۷. نمرات در شقه ی امتحانات بدون قلم خورده گی، خراش و تراش درج می گردد،
۸. نمرات پس از درج در شقه ی امتحانات، توسط کمیته ی امتحانات و مدیریت تدریسی پوهنخی مربوطه در جدول توحید نمرات درج می گردد،
۹. هر صفحه ی جدول توحید نمرات توسط اعضای کمیته امتحانات پوهنخی، صفحه بندی و امضاء گردیده و توسط ریاست پوهنخی ملاحظه شد می گردد،
۱۰. درج نمرات در شقه و جدول توحید به وسیله ی پنسل اعتبار ندارد،
۱۱. نتیجه امتحان نهایی هر مضمون پس از مواسلت به اداره ی پوهنخی از طرف آن اداره اعلان می گردد.

ماده ی چهاردهم:

- نمره ی امتحان هر مضمون قرار ذیل توضیح می گردد:
۱. نمره ی مجموعی امتحان در هر مضمون از صفر تا صد می باشد،
 ۲. حداقل نمره ی کامیابی برای هر مضمون پنجاه است،
 ۳. نمرات بند (۱) و (۲) این ماده عبارت از مجموع نمراتی می باشد که در ماده ی ششم این لایحه پیش بینی شده است،
 ۴. نمرات امتحان نهایی یک مضمون کمتر از (۶۰) و یا بالاتر از (۷۰) در صد مجموع نمرات همان مضمون بوده نمی تواند، ۳۰ تا ۴۰ فیصد نمرات به سایر امتحانات مندرج این لایحه اختصاص می یابد.

ماده ی پانزدهم:

آن عده از محصلانی که در امتحان به وقت معین قبل از توزیع سوال ها حاضر نگردند، حق شمول را در همان امتحان ندارند و غیر حاضر حساب می شوند،
گرفتن حضری در هر امتحان حتمی است.

ماده ی شانزدهم:

چگونگی شمول در امتحان مشروطی و شیوه ی اخذ آن حسب زیر توضیح می گردد:

الف) امتحان مشروطی اول (چانس دوم):

۱. محصلانی در امتحان مشروطی اول شامل میشوند که در کمتر از سه مضمون امتحان نهایی پایین تر از (۵۰) نمره گرفته باشند،
۲. آن شمار محصلانیکه حق شمول را در امتحان نهایی حاصل نموده اند، اما بنابر معاذیری در یک یا چند و یا تمام امتحانات مضامین غیر حاضر باشند،
۳. محصلان شامل فقره (۱) و (۲) این ماده صرف برای یکبار حق شمول را در امتحان مشروطی دارند،
۴. امتحان مشروطی اول در دو هفته ی اخیر رخصتی ها گرفته می شود و از (۱۵) روز تجاوز نمی کند.

ب) امتحان مشروطی دوم (چانس سوم):

۱. محصلانی شامل امتحان مشروطی دوم (چانس سوم) می شوند که صرف در یک مضمون امتحان مشروطی اول کمتر از (۵۰) نمره گرفته باشند و یا در یک مضمون غایب باشند،
۲. آن عده محصلانی که حق شمول را در امتحان مشروطی اول حاصل نموده اند، اما بنابر معاذیری به امتحان مذکور حاضر شده نتوانسته اند، به شرطی شامل امتحان مشروطی دوم می گردند که غیابت آنها موجب انفکاک دایمی شان شود،
۳. امتحان مشروطی دوم در ده روز اول آغاز سمسٹر تکمیل می گردد،
۴. محصلانیکه حق شمول را در امتحان مشروطی دوم حاصل نموده اند دروس سمسٹر جاری را الی ابلاغ نتیجه ی امتحان طور عادی ادامه می دهند.

ماده ی هفدهم:

محصلان تحت شرایط ذیل ناکام سمسٹر محسوب می گردند:

۱. هرگاه به اساس تکمیل نکردن نصاب (۷۵) فیصد حاضری از شمول در امتحان نهایی محروم گردند،

۲. هرگاه در امتحان نهایی در بیشتر از دو مضمون نمره ی کمتر از (۵۰) گرفته باشند،
۳. هرگاه در امتحان مشروطی اول در بیشتر از یک مضمون کمتر از (۵۰) گرفته باشند،
۴. هرگاه در یک مضمون در امتحان مشروطی دوم کمتر از (۵۰) حاصل نمایند،
۵. غایب امتحان مشروطی اول به شرط آنکه این غیابت موجب انفکاک دائمی او نگردد،
۶. در صورتیکه بدون داشتن تأجیل، غایب سمستر درسی باشد،
۷. غایب همه امتحانات.

ماده ی هجدهم:

محصلان ناکام یک سمستر الی آغاز دوباره ی همان سمستر تعطیل می گردند.

ماده ی نوزدهم:

گرفتن امتحان نهایی و مشروطی های آن خارج از تقویم مؤسسه ی تحصیلات عالی یعنی در سایر اوقات مجاز نیست.

ماده ی بیستم:

۱. پارچه های امتحان نهایی و مشروطی همراه با کلید جوابات آنها به اداره ی پوهنخی سپرده می شود،
۲. پارچه های امتحانات نهایی و مشروطی حداقل برای یک سمستر دیگر نگهداری می شوند.

ماده ی بیست و یکم:

برخورد در موارد نقل، تقلب و اخلال نظم و دسپلین در امتحانات:
۱. ارتکاب به نقل، تشبث شفاهی یا تحریری به نقل، تبدیل پارچه در امتحان، انتقال کتب و استفاده از کتب، اوراق و یادداشت های غیر مجاز و سایر تشبثات مغایر نظم امتحان در همان مضمون مستوجب نمره ی صفر می گردد،

۲. محصلانیکه در يك نوره امتحان طور مكرر مرتكب اعمال مندرجه ی فقره (۱) این ماده می گردند، علاوه بر اینکه حکم فقره (۱) این ماده در مورد آنها تطبیق می شود، مستوجب جزای تأدیبی نیز می باشند،
۳. هر گاه شخصیکه باعث اخلال نظم و امتحان گردیده، منسوب همان پوهنخی نباشد، برای تعیین جزای دسپلینی برای این شخص از جانب مسؤلین مؤسسه ی تحصیلی اقدامات مقتضی صورت می گیرد،
۴. در مورد ارتکاب به نقل، تشبث به نقل و استفاده از کتب و اوراق، یادداشت ها و سایر تشبثات غیر مجاز و همچنان اخلال نظم و دسپلین در امتحان نهایی و مشروطی، قضاوت استاد و هیأت امتحان قاطع است،
۵. هر گاه در امتحان یکی از مضامین، در عوض يك محصل، شخص دیگری امتحان را سپری کند، محصل و شخص متشبث (در صورتیکه محصل باشد) هر دو ناکام مطلق شمرده می شوند. اما در صورتیکه شخص متشبث محصل نباشد، مطابق بند (۳) همین ماده با نامبرده رفتار می گردد.

ماده ی بیست و دوم:

- وقت و چگونگی تجدید نظر بر نتیجه ی امتحانات نهایی و مشروطی:
۱. وقت تجدید نظر توسط شورای علمی پوهنخی تعیین می گردد و حد اکثر سه روز پس از زمان اعلان نتیجه ی عمومی را در بر می گیرد،
 ۲. هر گاه محصل ادعای تجدید نظر بر نتیجه ی امتحان تحریریش را داشته باشد، باید در خواست عدم قناعت خویش را کتباً و بدون معطلی پس از اعلان نتیجه ی امتحان نهایی تا مدت سه روز به اداره ی پوهنخی عرض اجراءت بعدی بسپارد،
 ۳. تجدید نظر توسط کمیته ی امتحانات با حضور استاد مضمون و محصل ادعا کننده صورت میگیرد و فیصله ی کمیته قطعی و نهایی است،
 ۴. در صورتیکه محصل به نتیجه ی بیشتر از یک مضمون قناعت نداشته باشد، اول یک مضمون به انتخاب محصل تجدید نظر می گردد، در صورت گرفتن نمره ی بیشتر، مضمون بعدی آن مورد تجدید نظر قرار می گیرد، در غیر آن تجدید نظر بعدی جواز ندارد.

ماده ی بیست و سوم:

انفکاک موقت و انفکاک دایمی:

۱. محصلانی به انفکاک موقت مواجه می شوند که در یک سمستر مطابق ماده ی هجدهم ناکام محسوب شوند و یا جدیدالشمولانیکه در وقت معین ثبت نام نکرده باشند،
۲. محصلانی به انفکاک دایمی مواجه می شوند که حکم ماده ی بیست و پنجم این لایحه بالای آنها قابل تطبیق باشد و یا به خواهش خود، خود را منفک نمایند،
۳. انفکاک موقت و دایمی توسط مدیریت محصلان مؤسسه ی تحصیلی به مراجع ذیربط اطلاع داده می شود.

ماده ی بیست و چهارم:

حداکثر دوره ی تحصیل در پوهنخی ها نمی تواند بیشتر از دو سال از دوره ی معینه در همان پوهنخی ها باشد. در صورتیکه دوره ی تحصیل در یک پوهنخی بیشتر از چهار سال باشد، حد اعظم دوره ی تحصیلی در آن پوهنخی سه سال بیشتر از مدت معینه ی تحصیل در همان پوهنخی بوده نمی تواند.

ماده ی بیست و پنجم:

محصلانیکه یک صنف را در طی دو سال موفقاته به پایان نرسانند و یا امکان ختم پوهنخی را در مدتی که در ماده ی (۲۴) این لایحه پیش بینی شده، نداشته باشند؛ از پوهنخی به طور دایمی منفک می گردند.

ماده ی بیست و ششم:

تأجیل:

۱. محصلان بر حال در طول دوره ی تحصیل، صرف برای یک بار می توانند تأجیل اکادمیک یک ساله بگیرند. این تأجیل در ناکامی و مدت تحصیل محاسبه نمی گردد،
۲. اجرای تأجیل برای محصلانیکه ناشی از غیابت مواجه به محرومی اند، جواز ندارد،
۳. محصلانیکه در یک سمستر، شمولیت مجدد نموده اند؛ در عین سمستر مستحق اخذ تأجیل نمی باشند.

ماده ی بیست و هفتم:

محصلانیکه طور موقت منفک شده اند و یا تأجیل اکادمیک گرفته باشند ، الی ۱۵ روز بعد از آغاز رسمی سمسٹر، باید عرض شمولیت مراجعه نمایند.

ماده ی بیست و هشتم:

این لایحه پس از منظوری وزیر تحصیلات عالی طی (۲۸) ماده و حکم شماره (۹۵۲) مؤرخ ۲۲ / ۳ / ۱۳۸۷ نافذ است و با انفاذ آن، لایحه ی قبلی امتحانات و سایر اسناد مغایر این لایحه ملغی شناخته می شود.

